LIEDON KAUPUNGIN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA 1.8.2025 ALKAEN

Päivitetty 9.5.2025

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta 21.5.2025 § 29

Täydentyy alueellisen suunnitelman mukaan

Liedon kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelma

Opiskeluhuollon kokonaisuus

[Opiskeluhuollon palvelut | Varha]

Opiskeluhuollon tarkoitus

Oppilaitosten opiskeluhuollosta säädetään lailla oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013). Lakiin on tehty täydennyksiä (377/2022) hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa 1.1.2023.

Opiskeluhuollon toiminnan tarkoitus on edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta. Opiskeluhuollon toiminnalla pyritään ennaltaehkäisemään ongelmien syntymistä. Opiskeluhuollon tavoitteena on myös tunnistaa tuen tarpeet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja järjestää oppilaille oikea-aikaista tukea.

Opiskeluympäristön hyvinvoinnin, terveellisyyden, turvallisuuden ja esteettömyyden edistäminen kuuluvat opiskeluhuollon toimintaan. Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin edistetään myös kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Hyvinvointialueella on yhteistyövelvoite opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelussa (ThL 15 a § ja SoshL 27 c §).

Opiskeluhuolto on kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, pidetään yllä ja luodaan edellytyksiä oppilaan ja opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhdessä kuntien opetuspalveluiden ja hyvinvointialueen kanssa suunnitelmallisena monialaisena yhteistyönä. Sitä tehdään yhdessä oppilaiden tai opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhuollon palveluihin kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelut. Palvelut ovat lakisääteisiä ja maksuttomia.

Kouluterveydenhuollosta saat tukea kaikissa lapsesi terveyteen, hyvinvointiin sekä kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa.

Kouluterveydenhuollossa suoritetaan määräaikaiset terveystarkastukset luokka-asteittain sekä laajat terveystarkastukset 1., 5. ja 8. luokilla, joihin huoltajat saavat kutsun osallistua.

Voit myös varata ajan lisäkäynneille, jolloin on mahdollisuus perehtyä selvittelyä vaativiin asioihin. Lisäkäynneillä voidaan mm. seurata terveys- ja hyvinvointitilannetta, kasvua ja kehitystä tai perheen tilannetta terveystarkastusten välillä.

Lapsellasi on lisäksi mahdollista mennä aikaa varaamatta terveydenhoitajan vastaanotolle keskustelemaan oireistaan ja mieltä askarruttavista asioista.

Seuranta- ja tukikäyntejä järjestetään yksilöllisesti lapsesi tarpeen mukaan.

Lapsellasi on mahdollisuus saada kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvat rokotukset kouluterveydenhuollossa. Saat kouluterveydenhuollosta tukea ja ohjausta, mikäli lapsellasi ilmenee tarvetta erityiseen tukeen.

Kouluterveydenhuoltoa toteutetaan kouluterveydenhoitajan ja koululääkärin yhteistyönä ja se toimii linkkinä erikoissairaanhoitoon sekä muihin terveydenhuollon palveluihin. Lapsesi tarpeita parhaiten vastaavan tuen turvaamiseksi kouluterveydenhuollolla on lisäksi mahdollista tehdä yhteistyötä opettajien, koulukuraattorin ja koulupsykologin kanssa.

Voit ottaa yhteyttä kouluterveydenhuoltoon itse tai yhdessä lapsesi kanssa.

Ota yhteyttä kouluterveydenhuoltoon, kun tarvitset tukea tai tietoa esimerkiksi seuraaviin lastasi koskeviin asioihin:

- terveys ja hyvinvointi
- kasvu ja kehitys
- mielen hyvinvointi (uupumus, pelot, jännittäminen)
- ravitsemusasiat
- uni- ja lepo
- rokotukset

Opiskeluterveydenhuolto tarjoaa sinulle terveydenhoidon ja kiireettömän sairaanhoidon palveluita, jos opiskelet toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa tai lukiossa. Opiskeluterveydenhuollosta saat tukea kokonaisvaltaiseen hyvinvointiisi ja opiskelukykysi ylläpitämiseen.

Opiskeluterveydenhuollosta saat apua ja tukea myös mielenterveys- ja päihdekysymyksissä, seksuaaliterveyteen liittyvissä asioissa ja suun terveydenhuollossa. Tarvittaessa terveydenhoitaja ohjaa sinut perusterveydenhuollon palveluihin ja esimerkiksi oppilaitoksen kuraattorin tai psykologin luokse.

Toisen asteen opiskelijana saat ensimmäisen lukuvuoden aikana kutsun terveydenhoitajan suorittamaan terveystarkastukseen ja toisena lukuvuotena kutsun lääkärintarkastukseen.

Asuinkunnastasi riippumatta saat opiskeluterveydenhuollon palvelut sen kunnan alueella, jossa opiskelet.

Ota yhteyttä opiskeluterveydenhuoltoon esimerkiksi seuraavissa asioissa:

- Terveydenhoitajan kiireetön sairasvastaanotto
- Ensiapu
- Terveysneuvonta
- Seksuaali- ja ehkäisyneuvonta
- Mielenterveys- ja päihdeasiat
- Jaksamisen ja opiskelukyvyn tukeminen
- Rokotukset

Koulukuraattorilta lapsesi saa tukea ja apua, kun koulunkäynnissä on pulmia tai esimerkiksi kaverisuhteisiin, elämänhallintaan ja itsenäistymiseen liittyvissä asioissa. Koulukuraattori on lisäksi tukena perhettänne koskettavissa muutos- ja kriisitilanteissa. Voit olla yhteydessä koulukuraattoriin itse tai yhdessä lapsesi/nuoresi kanssa. Koulukuraattorin kanssa keskustelu on vapaaehtoista ja luottamuksellista. Lapsi/nuori voi tavata koulukuraattorin yksin tai yhdessä sinun kanssasi.

Tapaaminen koulukuraattorin kanssa tapahtuu koulun tiloissa, pääsääntöisesti koulupäivän aikana. Mahdolliset tukitoimet suunnitellaan sinun ja lapsesi/nuoresi kanssa yhdessä. Koulukuraattori voi tehdä yhteistyötä esimerkiksi oppilaitoksen opetushenkilöstön, kouluterveydenhuollon tai koulupsykologin kanssa lapsesi/nuoresi tarpeisiin parhaiten sopivan tuen turvaamiseksi.

Ota yhteyttä koulukuraattoriin, jos kaipaat tukea ja tietoa esimerkiksi:

- opiskelumotivaatioon tai poissaoloihin liittyen
- elämänhallintaan liittyen (ajankäyttö, vuorokausirytmi)
- ihmissuhdeasioihin (perhetilanne, kaverisuhteet, kiusaaminen, yksinäisyys)
- ahdistuneisuuteen tai mielialan muutoksiin
- omaan tai läheisen päihteiden käytön aiheuttamaan huoleen
- nuoren itsenäistymiseen liittyviin asioihin (asumisen ja taloudellisen tuen ohjaus)

Koulupsykologilta saat tukea hyvinvointiin, koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvissä asioissa. Koulupsykologilta saat erityisesti tukea silloin, kun oppilaitoksen tukitoimista huolimatta herää kysymys siitä, mistä oppimisen haasteissa on kyse. Mahdollista tarvetta koulupsykologin tekemille tutkimuksille arvioidaan kanssasi sekä yhdessä opettajien ja/tai koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa.

Koulupsykologilta saat apua mielenterveyteen ja kriisitilanteisiin liittyen sekä tunne-elämän haasteisiin.
Koulupsykologin tarjoama tuki on vapaaehtoista ja luottamuksellista, vastaanotot toteutuvat pääasiassa oppilaitoksissa koulupäivän aikana. Voit ottaa koulupsykologiin yhteyttä itse tai yhdessä lapsesi/nuoresi kanssa.

Ota yhteyttä koulupsykologiin, jos tarvitset tukea, apua tai tietoa liittyen esimerkiksi:

- koulunkäyntiin ja oppimiseen
- jaksamiseen
- tunne-elämään ja ihmissuhteisiin
- mielen hyvinvointiin, esimerkiksi ahdistukseen, uupumukseen, pelkoihin, jännittämiseen, stressioireisiin
- kriisitilanteisiin

1. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta sekä käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

Opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten yhteystiedot löytyvät sekä Wilmasta että koulujen kotisivulta. Huoltajia on tiedotettu myös Wilma-viestillä tarvittavista yhteystiedoista.

Mitoitukseen liittyvät oppilasmäärät:

Lukuvuoden 2024-2025 (20.9) tietojen perustella oppilas- ja opiskelijamäärät suhteessa oppilashuollon henkilöstömääriin ovat Liedossa seuraavat:

- Yhteensä opiskelijoita 3309
    - Esiopetus 215
    - 1.-9. lk 2570
    - Lukio 252
    - Novida 272

Mitoituksen mukaan tulisi olla:
- Kuraattorit 5 htv

- Psykologit 4,2 htv
- Kouluterveydenhoitajat 7,2 htv
- Koululääkärit 1,6 htv

	Tehostettu tuki	Erityinen tuki	Vieraskielisiä
Esiopetus	17	17	2
1.-6.	249	141	90
7.-9.	132	98	36
	398	256	128

Lukuvuonna 2024-2025 oppilas- ja opiskelijamäärät ovat pysyneet suurin piirtein samalla tasolla kuin aiemmin. Lukion opiskelijamäärä on kasvanut.

Koulut ja esiopetusyksiköt tiedottavat oppilashuollon henkilöstön läsnäolosta Wilman ja kotisivujen kautta.

Kaupungin koulurakennuksia on 10 ja lisäksi koulutuskuntayhtymä Novidan tilat.

Valmo-opetusta 1-2 ryhmää / lukuvuosi.

> 9 a §
>
> Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden henkilöstömitoitus
>
> 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa.

Esi-, perus- ja lukio-opetuksessa Liedossa on tällä hetkellä 3037 oppilasta (ilman Novidan yksikköä). Tämä tarkoittaa, että kuraattoreita tulisi olla 4.6 htv ja psykologeja 4.
Esiopetus on Liedossa sijoitettu pääasiassa koulun yhteyteen, joten kuraattoripalvelut tulevat tukemaan myös nivelvaihetta. Esiopetuksen kuraattoripalvelut vaativat kehittämistä.

Mikäli Novidan opiskelijat lasketaan mukaan eli yhteensä 3309, kuraattoreita tulee olla 5 htv ja psykologeja 4,2 htv.

Lastenneuvolassa suositeltu oppilasmäärä terveydenhoitajalla on 320 ja kouluterveydenhuollossa 460. Uudet suositukset julkaistiin 25.4.2023. Uusissa mitoituslaskelmissa on huomioitu lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin työn kokonaisuus kaikkine tehtävineen. Määräaikaisten terveystarkastusten lisäksi työaikaa on laskettu lapsen, oppilaan ja perheen tarpeen mukaiseen asiointiin eli tarvittaviin seuranta-, lisä - ja tukikäynteihin. Myös monialaiselle yhteistyölle on osoitettu työaikaa. Liedossa tämä tarkoittaa esi- ja perusopetuksen osalta n. 7 htv.

Koululääkärimitoitus on 1 lääkäri/2100 lasta/oppilasta. Liedossa se tarkoittaisi n. 1,6 htv.

Terveydenhoitajille on laskettu yksi 30 minuutin mittainen tarpeenmukainen vastaanotto 40 %:lle ja lääkärille kolmasosalle oppilaista (sis. perehtymisen ja kirjaamisen). Käytännön työssä aikaresurssi tarpeenmukaiseen käyntiin vaihtelee paljon käynnin luonteen mukaisesti. 30 min. käynti on luotu siis mitoituslaskennan perusteeksi.

Yhteisöllinen työ sisältyy kaikkien opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten tehtäviin. Suosituksessa on varattu yhteisölliseen työhön aikaa terveydenhoitajalle 15 % ja lääkärille 4 % työajasta.

Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuositukset 2023 (julkari.fi)

2. Kuntatason toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yhteisöllinen oppilashuolto jakautuu kuntatason ja oppilaitoskohtaiseen tasoon. Alla kuvassa tasojen tehtävät ja vastuualueet.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto edistää opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Lisäksi sen toiminnalla edistetään opiskeluyhteisön ja –ympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Kuntatason monialainen oppilashuollon ryhmä kokoontuu säännöllisesti kerran vuodessa.

Koulujen koko henkilökunnalla on vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. Myös yksilökohtaisen opiskeluhuollon ammattihenkilöt osallistuvat opiskeluhuollon kehittämiseen. Oppilaitoksen opiskeluhuoltoryhmällä on keskeinen rooli yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämisessä.

Koulujen yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat rehtori/apulaisrehtori, esiopetuksen edustaja, kouluterveydenhoitaja, kuraattori, opinto-ohjaaja, laaja-alaiset erityisopettajat sekä tarvittaessa muuta oppilashuollon henkilökuntaa.

Koulun ja varhaiskasvatuksen työntekijät tietävät opiskeluhuollon ammattihenkilöiden tehtävänkuvat ja osaavat ottaa yhteyttä tilanteen mukaan oikeaan opiskeluhuollon toimijaan. Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti koulun koosta riippuen kerran viikossa tai tarvittaessa. Luokkien opettajat välittävät opiskeluhuoltoryhmälle vähintään vuosittain

tietoa oman luokkansa hyvinvoinnista ryhmätasolla (poissaolot, ilmapiiri, vahvuudet, tuen tarpeet ja tuen toteutuminen).

Kouluissa on käytössä erilaisia hyvinvoinnin mittareita ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön vuosikelloon sisältyvät kouluterveyskyselyn ajankohtaiset tiedot ja yhteenvedot, KiVa-kyselyiden tulokset sekä hyvinvointikyselyjen yhteenvedot. Tarvittaessa oppilaille/huoltajille järjestetään myös muita sähköisiä kyselyjä, joiden tulosten perusteella toimintaa kehitetään.

Kouluilla on käytössä hyvinvoinnin vuosikello kaikilla luokka-asteilla. Hyvinvoinnin vuosikello tukee kuukausittain vuorovaikutustaitojen ja arjen taitojen kehittymistä, mielenterveyttä ja hyvinvointia.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen on olennainen osa koulun arkea. Alakoulun arviointikeskusteluissa käydään läpi arjen toimintatavat, jotka tukevat lapsen terveyttä. Kouluissa järjestetään terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä luentoja ja teemavanhempainiltoja. Kouluruokailuajat pyritään järjestämään lapsen ikätaso ja päivän kuormitus huomioiden. Liikkuva koulu -toiminnalla ja vanhempainyhdistyksen tuella järjestetään välitunneille leikki- ja liikuntavälineitä. Kummiluokka- ja välkkäritoiminta tukevat oppilaiden vuorovaikutusta ja terveyttä. Kaupungin liikuntatoimi osallistuu koulupäivän aikaisten liikuntamahdollisuuksien tarjoamiseen.

Poissaoloja seurataan ennaltaehkäisevällä otteella ja niihin puututaan sovitun porrastuksen mukaisesti. Poissaoloista ilmoitetaan huoltajille Wilma-hälytyksellä. Ks. liitteestä tarkemmin.

Hyvinvointia seurataan paitsi koulukohtaisilla kyselyillä, myös THL:n kouluterveyskyselyjen kautta, TEA- tiedonkeruusta, MOVE-mittauksista, laajojen terveystarkastusten yhteenvedoista sekä huoltajien palautteesta.

3. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhuolto)

Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu aina oppilaan tai hänen laillisen edustajansa suostumukseen. Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa ovat yksittäiselle oppilaalle annettavat

- kouluterveydenhuollon palvelut (Esiopetus kuulunut tähän asti neuvolan piiriin)
- kuraattori- ja psykologipalvelut
- yksittäisen opiskelijan tueksi koottava monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)
- oppilas- ja opiskeluhuoltolain 10 §:ssä tarkoitetut koulutuksen järjestäjän järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Jos koulun työntekijä arvioi, että oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita, hänen on otettava viipymättä yhteys kouluterveydenhuollon työntekijään, opiskeluhuollon kuraattoriin tai psykologiin. Tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiaa voidaan käsitellä huoltajan kirjallisella luvalla alueellisessa Monarkki-työryhmässä, jonka koollekutsujana toimii terveydenhoitaja. Esioppilaan kohdalla lastenneuvolan SULAKE-työryhmässä.

Yhteydenotto opiskeluhuollon toimijaan tehdään viipymättä, kun huoli oppilaasta herää. Samalla työntekijä luovuttaa tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR) kokoaa se, jolla huoli herää. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijajäseniä vain oppilaan suostumuksella. Jos oppilaalla ei ole edellytyksiä arvioida antamansa suostumuksen merkitystä, ryhmä kootaan huoltajan suostumuksella. Kaikki osallistujat tietävät etukäteen neuvottelun aiheen ja osallistujat. Keskustelussa huolehditaan siitä, että kaikki osallistujat tulevat kuulluiksi. Monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelystä laaditaan yksittäistä oppilasta koskeva opiskeluhuoltokertomus, johon kirjataan oppilaan tiedot sekä toteutetut ja suunnitellut toimenpiteet (Opiskeluhuoltolaki 20 §). Ryhmän on nimettävä keskuudestaan vastuuhenkilö, joka huolehtii opiskeluhuoltokertomuksen laatimisesta.

Koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat tietävät, ketkä ovat koulun opiskeluhuollon toimijoita ja miten heihin saa yhteyden.

NHG:n (Nordic Healtcare Group) koostaman Varsinais-Suomen opiskeluhuollon selvityksen mukaan kuraattoreiden yksilötyöaika kohdentuu kaverisuhteiden, ahdistuneisuuden ja poissaolojen hoitamiseen/käsittelyyn. Koulupsykologeilla vastaavasti ahdistuneisuuteen, neuropsykiatrisiin haasteisiin ja oppimisvaikeuksiin. Opiskeluhuollon palveluiden tarve kasvaa koko ajan.

Tietojen luovuttamissa/saamisessa noudatetaan salassapitoa koskevia säännöksiä. Liedossa tietosuojavastaavana, tiedonhallinnan asiantuntijana toimii Senja Väänänen.

Opiskeluhuoltokertomukset liitetään opiskeluhuollon rekisteriin, jota ylläpitää koulutuksen järjestäjä. Monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön tulee huolehtia, että opiskelijan tiedot ja hänen tukemiseensa liittyvät toimenpiteet kirjataan opiskeluhuoltokertomukseen.

Opiskeluhuollon palvelujen eli kuraattori- ja psykologipalvelujen sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon asiakas- ja potilaskirjaukset tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Asiakas- ja potilastietojen rekisterienpitäjänä toimii hyvinvointialue.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden tukevien tahojen kanssa

Opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa tehtävä yhteistyö on olennainen osa yhteisöllistä ja yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Kaikessa opiskeluhuoltotoiminnassa kunnioitetaan oppilaita ja huoltajia.

Oppilaiden osallisuutta tukevat oppilaskunnan toiminta, ryhmäytymispäivät, erilaiset retket, tapahtumat, luokan yhteiset hankkeet ja opettajien kanssa käytävät arviointikeskustelut. Oppilaskunta järjestää hyvinvointia tukevia tapahtumia ja tempauksia, välittää oppilaiden näkemyksiä tiedoksi koulun muille toimijoille ja osallistuu tarvittaessa yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän tapaamiseen.

Huoltajayhteistyötä toteutetaan ennen muuta arjessa käytävillä keskusteluilla. Tärkeitä yhteistyömuotoja ovat myös vanhempainillat, arviointikeskustelutapaamiset ja aktiivinen vanhempainyhdistystoiminta. Vanhempainyhdistys tukee oppilaiden hyvinvointia erilaisilla hankinnoilla, retkirahoituksilla, stipendeillä ja iltatapahtumilla.

Kaupungin nuoriso- ja liikuntatotoimi osallistuvat koulun arkeen ja oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen aktiivisesti. Esimerkiksi ennaltaehkäisevää päihdetyötä (päihteet, huumeet, sähkötupakka) tehdään nuorisotoimen kautta suunnitelmallisesti 6-9.-luokkalaisille lukuvuoden aikana. Tarpeen mukaan yhteistyötä tehdään seurakunnan nuorisotyön, hyvinvointialue Varhan ja muiden ammattihenkilöiden kanssa (psykiatrinen sairaanhoitaja). Koulukirjaston henkilöstö osallistuu koulumme arkeen säännöllisesti viikoittain. Alakoulupuolella koulumummit ja -vaarit ovat läsnä koulun arjessa säännöllisesti (ns. VAMU-toiminta).

Kaikkien työntekijöiden yhteystiedot löytyvät sekä Wilmasta että koulun kotisivulta. Matalan kynnyksen yhteydenoton tukemiseksi koulun henkilöstön nimet kuvineen ovat näkyvissä myös koulun yhteisessä aulatilassa.

Esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheeseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tiedonsiirtokeskustelut toteutetaan hyvissä ajoin kevätlukukauden aikana, ja tuleville 1-luokkalaisille järjestetään tutustumispäivä toukokuussa. Yläkouluun siirryttäessä tiedonsiirtopalaveri järjestetään huhti-toukokuussa, ja oppilaat tutustuvat etukäteen yläkouluun ja uusiin luokkakavereihinsa toukokuussa järjestettävänä tutustumispäivänä. Nuorisotyöntekijä ja kuraattori osallistuvat nivelvaiheen tutustumispäivien ja ryhmäytymisen toteuttamiseen.

Terveydenhoitaja, psykologi ja kuraattori esittäytyvät aloittavissa luokissa syyslukukauden alussa. Kuraattori ja nuorisotyöntekijä myös jalkautuvat luokkiin säännöllisesti.

Perhekeskuksen osalta Varha on antanut väliaikatietoa seuraavasti:

1. Verkostomaista perhekeskusta vahvistetaan, keskiössä erityisesti varhaiskasvatus ja esiopetus.
2. Sähköisen perhekeskuksen käyttöönotto varmistetaan ja
3. Kohtaamispaikka-asiaa edistetään

Alueellisten perhekeskusten käynnistäminen vaatii vielä kehittämistä.

5. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Toimintaperiaatteet löytyvät Liedon Kaupungin oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelmasta sekä Konsti tuen käsikirjasta (liitteenä), joka vielä loppuvuodesta 2025 päivitetään ajan tasalle.

Koulujen ja oppilaitosten tulee noudattaa matalan kynnyksen puuttumista kiusaamiseen. Valvonta on asetusten mukaisesti hoidettu välituntisin sekä oppitunneilla. Kaikki tapaukset, jotka koulun aikuinen saa tietoonsa, käsitellään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin mahdollisimman nopeasti. Opettajilla ja rehtorilla on velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kiusaamiseen puututaan aina ja siitä puhutaan luokissa, pohditaan yhdessä mikä on kiusaamista ja mikä ei. Kiusaamisen vastaisessa työssä on tärkeää saada tieto kiusaamisesta tai kiusaamisepäilystä. Oppilaita rohkaistaan kertomaan heihin tai koulutovereihin kohdistuvasta kiusaamisesta aikuisille koulussa ja kotona. Huoltajien tulee olla yhteydessä opettajaan tai rehtoriin mahdollisesta kiusaamistilanteesta tai epäilystä.

Kouluissa toimii henkilökunnasta koostuva tiimi, jonka tehtävänä on selvittää esille tulleet kiusaamis- tai muut oppilaan häirintään liittyvät tilanteet. Kaikki tapaukset, jotka tiimi saa tietoonsa, käsitellään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Tiimit selvittävät yhteistyössä luokanopettajan tai –valvojan kanssa esiin tulevia kiusaamistapauksia. Ryhmä kutsuu erikseen kuultaviksi kiusatun oppilaan, oletetun kiusaajan ja mahdolliset apurit. Tilanne selvitetään ja tehdään tarvittavat sopimukset toimenpiteistä sekä sovitaan seurantakeskustelu. Kiusaamistapaukset kirjataan muistiin. Kaikkien osapuolten koteihin otetaan yhteyttä. Kiusaamistapauksen selvittelyssä osoitetaan selvästi, että kiusattu saa tukea ja että aikuinen on hänen puolellaan ja aikoo auttaa. Kiusaaja tietää, että asia selvitetään ja sitä seurataan sovitussa seurantakeskustelussa. Myös kiusaajaa tulee tukea toimintansa korjaamiseksi.

Jos oppilaan huoltaja epäilee omaa lasta kiusattavan tai hänellä on syytä uskoa hänen kiusaavan toisia, on huoltajan tehtävänä ottaa yhteyttä kouluun, jotta asiaan voidaan puuttua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Myös kotona kannattaa keskustella ja miettiä yhdessä lapsen kanssa, miten kannattaa toimia, jos havaitsee kiusaamista omassa koulussa.

Kiusaamisen vastaisessa työssä tai tilanteiden selvittämisessä ovat tarvittaessa apuna myös opiskeluhuollon jäsenet, esimerkiksi kuraattorin pitämät kiusaamisen vastaiset tunnit/kaveritaitotunnit.

Jokaisella koululla on suunnitelmat väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän suojaamiseksi sekä koulukohtainen kriisisuunnitelma.

Toiminta kriisi-, uhka- tai vaaratilanteissa perustuu niistä laadittuihin koulukohtaisiin toimintaohjeisiin, jotka käydään koulussa läpi säännöllisesti. Suunnitelmat päivitetään joka syksy ja henkilökunta velvoitetaan lukemaan se.

Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä tulee olla edustettuna myös alueella toimivat muut koulutuksenjärjestäjät. Alueellisen yhteistyöryhmän keskeisin tehtävä on valmistella alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma ja seurata sen toteutumista. Ryhmän tulee myös seurata opiskeluhuoltopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista ja käsitellä yhteistyökysymyksiä.

Kuva: Kuntaliitto/ Opiskeluhuollon järjestäminen 2023 alkaen

LIETO

Oppimista tukevat toimintakulttuuri:

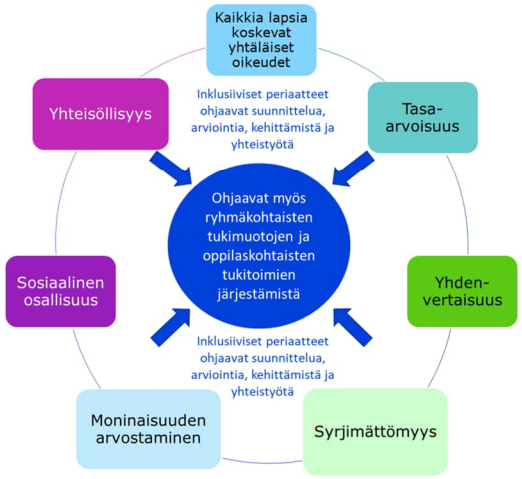

Vinkkejä:
- tunnin struktuuri näkyvillä luokassa
- istumapaikkojen miettiminen
- vahvuuksien tukeminen

6. Tuen uudistus 1.8.2025 alkaen lyhyesti esitettynä

LIETO

Keskeiset muutokset esi- ja perusopetuksessa

1. Esi- ja perusopetuksessa luovutaan kolmiportaisen tuen mallista (yleinen tuki – tehostettu tuki – erityinen tuki).
2. Iso osa uutta oppilaan tukea on **opetusta tukevat opetusjärjestelyt ja koulun toimintakulttuuri**. Opetus järjestetään siten, että se huomioi oppijoiden erilaiset tarpeet ja edellytykset.
3. Oppimisen tukea järjestetään ensisijaisesti **ryhmäkohtaisena**. Siihen on oikeus kaikilla oppilailla.
4. Ryhmässä järjestetyn tuen lisäksi oppilas voi saada **oppilaskohtaisia** tukitoimia.
5. Lukuvuosi 2025–2026 on siirtymäaikaa

Lisätietoa alueellisista kuntatasoisista suunnitelmista löytyy

Opiskeluhuollon palvelut | Varha
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut | Varha

Omat voimavarat:

https://www.omahelpperi.fi/tietoa-nuorille/mielen-hyvinvointi/omat-voimavarat?mc=853

Sinä riität: https://www.omahelpperi.fi/tietoa-nuorille/mielen-hyvinvointi/sina-riitat?mc=85

Tietoa stressistä: https://www.mielenterveystalo.fi/fi/stressi-uupumus/tietoa-stressista

Nuorten koulunkäynnin ja opiskelun haasteet:

https://www.mielenterveystalo.fi/fi/stressi-uupumus/nuorten-koulunkaynnin-ja-opiskelun-haasteet

Tietoa nuorten uniongelmista:

https://www.mielenterveystalo.fi/fi/unettomuus/tietoa-nuorten-uniongelmista

Voit halutessasi kokeilla omahoito-ohjelmia, jotka voivat auttaa jäsentämään ajatuksia ja löytämään keinoja paremman voinnin tueksi:

Opiskelu-uupumuksen ehkäisyn omahoito-ohjelma:
https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/opiskelu-uupumuksen-ehkaisyn-omahoito-ohjelma

Suorittajan omahoito-ohjelma:

https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/suorittajan-omahoito-ohjelma

Tuen käsikirja Konsti (päivitetään loppuvuodesta 2025).

https://sites.google.com/edu.raisio.fi/tuenkasikirja/tuen-k%C3%A4sikirja

Liedon kaupungin varhaisen puuttumisen malli poissaoloihin

Varhainen puuttuminen_Liedon perusopetus.pptx (sharepoint.com)

Liedon kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021-2025 (päivitetään loppuvuodesta 2025)

https://lieto.fi/wp-content/uploads/2022/01/liedon_kunnan_lasten_ja_nuorten_hyvinvointisuunnitelma_2021_2025.pdf

Hyvinvoinnin vuosikello

https://padlet.com/teppovm/hyvinvoinnin-vuosikello-72ig2gyjc8cceemk

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2022-2025 (päivitetään loppuvuodesta 2025)

https://lieto.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mielenterveys-ja-paihdesuunnitelma-2022-2025_1.pdf

Oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelma sekä tuen käsikirja 2019 (päivitetään loppuvuodesta 2025)

https://lieto.fi/palvelut-ja-asiointi/opetus/koulunkaynnin-tuki/oppilashuolto/